

Стратегія кібербезпеки України: цілі та пріоритети

Прочитаєте за: 4 хв. 27 Серпня 2021, 10:05 1743

Президент України Володимир Зеленський своїм Указом № 447/2021 від 26 серпня 2021 року затвердив рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року «Про Стратегію кібербезпеки України».

Кіберпростір — один з можливих театрів воєнних дій

Стратегія кібербезпеки України визначає пріоритети національних інтересів у сфері кібербезпеки, наявні та потенційно можливі кіберзагрози, цілі та завдання забезпечення кібербезпеки України з метою створення умов для безпечного функціонування кіберпростору, його використання в інтересах особи, суспільства і держави.

У цій Стратегії визначено, що «забезпечення кібербезпеки є одним з пріоритетів у системі національної безпеки України. Реалізація зазначеного пріоритету буде

здійснюватися шляхом посилення спроможностей національної системи кібербезпеки для протидії кіберзагрозам у сучасному безпековому середовищі».

Наголошується, що «кіберпростір разом з іншими фізичними просторами визнано одним з можливих театрів воєнних дій. Набирає сили тенденція зі створення кібервійськ, до завдань яких належить не лише забезпечення захисту критичної інформаційної інфраструктури від кібератак, а й проведення превентивних наступальних операцій у кіберпросторі».

РФ залишається одним з основних джерел загроз національній та міжнародній кібербезпеці

Надана оцінка діям країни-агресора, адже «Російська Федерація залишається одним з основних джерел загроз національній та міжнародній кібербезпеці, активно реалізує концепцію інформаційного протиборства, базовану на поєднанні деструктивних дій у кіберпросторі та інформаційно-психологічних операцій, механізми якої активно застосовуються у гібридній війні проти України».

Прогнозується зростання інтенсивності міждержавного протиборства й розвідувально-підривної діяльності у кіберпросторі. Розширюється коло держав, які намагаються сформувати власну кіберрозвідку, оволодіти сучасними технологіями розвідувально-підривної діяльності у кіберпросторі, посилюють державний контроль за національними сегментами мережі Інтернет. При цьому поширюється інструментарій та посилюється тенденція здійснення розвідувально-підривної діяльності у кіберпросторі шляхом залучення спецслужбами окремих держав, насамперед Російської Федерації, міжнародних хакерських угруповань для реалізації кібервпливу. У Стратегії також наголошується, що використання кіберпростору терористичними організаціями набуває глобального масштабу.

Основні виклики для України

У Стратегії визначені основні виклики та загрози для України у сфері кібербезпеки.

Основні виклики для України у сфері кібербезпеки:

- *активне використання кіберзасобів у міжнародній конкуренції;*
- *змагальний характер розвитку засобів кібербезпеки в умовах швидких прогресуючих змін інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема хмарних та квантових обчислень, 5G-мереж, великих даних, Інтернету речей, штучного інтелекту тощо;*
- *мілітаризація кіберпростору та розвиток кіберзброї, що дає можливість приховано проводити кібератаки для підтримки бойових дій і розвідувально-підривної діяльності у кіберпросторі;*
- *вплив пандемії COVID-19 на економічну діяльність та соціальну поведінку, що спричинив стрімку трансформацію і організацію значного сегмента суспільних відносин у дистанційному режимі з широким використанням електронних сервісів та інформаційно-комунікаційних систем;*
- *упровадження нових технологій, цифрових послуг та механізмів електронної взаємодії громадян з державою, що здійснюється безсистемно в частині заходів з кібербезпеки та без належної оцінки ризиків.*

Пріоритети забезпечення кібербезпеки України

Цим стратегічним документом передбачено основні засади розбудови національної системи кібербезпеки. Йдеться, що, крім основних суб'єктів національної системи кібербезпеки, Україна залучить до розв'язання завдань у цій сфері більш широке коло учасників, у тому числі суб'єктів господарювання, громадські об'єднання та окремих громадян України. Ключову об'єднувальну та координаційну роль у цьому процесі відіграватиме Національний координаційний центр кібербезпеки.

Визначені пріоритети забезпечення кібербезпеки України:

- *убезпечення кіберпростору задля захисту суверенітету держави та розвитку суспільства;*
- *захист прав, свобод і законних інтересів громадян України у кіберпросторі;*
- *європейська і євроатлантична інтеграція у сфері кібербезпеки.*

Стратегічні цілі

Формування нової якості національної системи кібербезпеки потребує чіткого та зрозумілого визначення стратегічних цілей, що мають бути досягнуті протягом періоду реалізації цієї Стратегії.

Для формування потенціалу **стримування (С)** необхідним є досягнення таких стратегічних цілей:

ціль С.1. Дієва кібероборона;

ціль С.2. Ефективна протидія розвідувально-підбивній діяльності у кіберпросторі та кібертероризму;

ціль С.3. Ефективна протидія кіберзлочинності;

ціль С.4. Розвиток асиметричних інструментів стримування.

Для набуття **кіберстійкості (К)** необхідним є досягнення таких стратегічних цілей:

ціль К.1. Національна кіберготовність та надійний кіберзахист;

ціль К.2. Професійне вдосконалення, кіберобізнане суспільство та науково-технічне забезпечення кібербезпеки;

ціль К.3. Безпечні цифрові послуги.

Для вдосконалення **взаємодії (В)** необхідним є досягнення таких стратегічних цілей:

ціль В.1. Зміцнення системи координації;

ціль В.2. Формування нової моделі відносин у сфері кібербезпеки;

ціль В.3. Прагматичне міжнародне співробітництво.

Напрями зовнішньополітичної діяльності

У Стратегії також визначені напрями зовнішньополітичної діяльності України у сфері кібербезпеки.

«Україна у сфері кібербезпеки забезпечить поглиблення євроінтеграційних процесів шляхом уніфікації підходів, методів і засобів забезпечення кібербезпеки з усталеними практиками ЄС і НАТО, вжиття інших узгоджених з ключовими іноземними партнерами заходів, спрямованих на посилення кіберстійкості України, розвиток спроможностей національної системи кібербезпеки та захист національних інтересів у кіберпросторі», — йдеться в документі.

Координація та фінансування

Координатором реалізації цієї Стратегії є робочий орган Ради національної безпеки і оборони України — Національний координаційний центр кібербезпеки.

Реалізація Стратегії безпосередньо здійснюється основними суб'єктами національної системи кібербезпеки, Міністерством закордонних справ України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством освіти і науки України та іншими суб'єктами забезпечення кібербезпеки в межах їхньої компетенції.

Фінансування заходів з реалізації Стратегії здійснюватиметься в межах видатків, передбачених Державним бюджетом України та з інших джерел, не заборонених законодавством.

Стратегія ґрунтується на положеннях Конституції України, законів України «Про національну безпеку України» та «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України», Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Конвенції про кіберзлочинність, Стратегії національної безпеки України, Концепції боротьби з тероризмом в Україні та інших нормативно-правових актів.